

مقیاس‌های هسته ارزشیابی‌های خود: پرسشنامه، روش اجرا و نمره‌گذاری (نسخه فارسی) Core Self-Evaluations Scales: Questionnaire, Instruction and Scoring

Mohtaram Nemat Tavousi, PhD

Islamic Azad University
South Tehran Branch

محترم نعمت طاوسی

استادیار دانشگاه آزاد اسلامی
واحد تهران جنوب

مقیاس‌های هسته ارزشیابی‌های خود

مقدمه

جاج، لاک و دورهام (۱۹۹۷) با گسترش مفهوم «هسته ارزشیابی‌های خود» چگونگی ارزیابی‌های بنیادین و اساسی افراد درباره خود و کنش‌وری دنیای خویش را توصیف کرده‌اند. هسته ارزشیابی‌های خود به منزله یک سازه مرتبه بالاتر براساس چهار مقیاس شامل مقیاس حرمت‌خود روزنبرگ (۱۹۶۵)، مقیاس خودکارآمدی تعمیم‌یافته (GSES؛ جاج، لاک، دورهام و کلوگر، ۱۹۹۸)، مقیاس درونی بودن، افراد قدرتمند و شانس (IPC؛ لوینسون، ۱۹۸۱)، و مقیاس نوروزگرایی سیاهه شخصیت آیزنک (آیزنک و آیزنک، ۱۹۶۸) ارزیابی می‌شود. پاسخ‌دهنده‌ها میزان موافقت خود را با هر یک از ۴۸ ماده مقیاس‌ها بر مبنای مقیاس پنج درجه‌ای از یک (کاملاً مخالف) تا پنج (کاملاً موافق) درجه‌بندی می‌کنند. محدودیت زمانی برای پاسخ به این مقیاس‌ها وجود ندارد و می‌توان به صورت فردی و گروهی آنها را به اجرا درآورد. ویژگی‌های روان‌سنجی چهار مقیاس هسته ارزشیابی‌های خود در نمونه‌هایی از فرهنگ‌های مختلف (بونو و جاج، ۲۰۰۳؛ جاج، بونو، ارز و تورسن، ۲۰۰۲؛ جاج، ارز، بونو و تورسن، ۲۰۰۳؛ جاج و دیگران، ۱۹۹۸؛ نعمت‌طاوسی، ۱۳۹۲؛ نعمت‌طاوسی و اکبرزاده‌حوری، ۱۳۹۲) آزمون و تأیید شده است.

نحوه پاسخگویی به پرسشنامه

پاسخگویی گرامی،

ماده‌های زیر شیوه ارزیابی افراد از خود را نشان می‌دهند. در مقابل هر ماده پنج گزینه از "کاملاً موافق" تا "کاملاً مخالف" مشخص شده است. لطفاً هر ماده را با دقت بخوانید و یکی از گزینه‌ها را که با نظر شما بیشتر مطابقت می‌کند، علامت (✓) بزنید. به همه ماده‌ها پاسخ دهید و به هر ماده فقط یک پاسخ دهید. گزینه "بدون نظر" را فقط وقتی انتخاب کنید که انتخاب بقیه گزینه‌ها امکان‌پذیر نباشد. مطمئناً می‌دانید که پاسخ‌های درست و غلط وجود ندارد و پاسخ‌های صادقانه و درست، بهترین کمک شما برای تضمین اعتبار این پژوهش است. با تشکر از اینکه وقت خود را در اختیار این پژوهش قرار می‌دهید.

کاملاً موافق	موافق	بدون نظر	مخالف	کاملاً مخالف	
مقیاس حرمت خود					
☐	☐	☐	☐	☐	۱. احساس می‌کنم که در زمینه مشابه با دیگران شخص باارزشی هستم.
☐	☐	☐	☐	☐	۲. احساس می‌کنم که چند ویژگی خوب دارم.
☐	☐	☐	☐	☐	۳. به طور کلی، به این احساس که شکست‌خورده‌ام، تمایل دارم.
☐	☐	☐	☐	☐	۴. قادرم به خوبی اکثر افراد کارها را انجام دهم.
☐	☐	☐	☐	☐	۵. احساس می‌کنم چیز زیادی ندارم که به آن افتخار کنم.
☐	☐	☐	☐	☐	۶. من نسبت به خودم، بازخورد مثبتی دارم.
☐	☐	☐	☐	☐	۷. در مجموع، من از خودم راضی هستم.
☐	☐	☐	☐	☐	۸. کاش می‌توانستم احترام بیشتری برای خود قائل شوم.
☐	☐	☐	☐	☐	۹. بی‌تردید، گاهی اوقات احساس می‌کنم بی‌فایده‌ام.
☐	☐	☐	☐	☐	۱۰. گاهی اوقات فکر می‌کنم به هیچ‌وجه خوب نیستم.
مقیاس خودکارآمدی تعمیم‌یافته					
☐	☐	☐	☐	☐	۱. برای غلبه بر چالش‌های زندگی، به اندازه کافی قوی هستم.
☐	☐	☐	☐	☐	۲. اساساً فرد ضعیفی هستم.
☐	☐	☐	☐	☐	۳. می‌توانم موقعیت‌هایی را که در زندگی پیش می‌آید، اداره کنم.
☐	☐	☐	☐	☐	۴. معمولاً احساس می‌کنم فرد ناموفقی هستم.
☐	☐	☐	☐	☐	۵. اغلب احساس می‌کنم که نمی‌توانم هیچ کاری را به خوبی انجام دهم.
☐	☐	☐	☐	☐	۶. احساس می‌کنم صلاحیت برخورد با دنیای واقعی را دارم.
☐	☐	☐	☐	☐	۷. اغلب احساس من، شبیه به یک شکست‌خورده است.
☐	☐	☐	☐	☐	۸. معمولاً احساس می‌کنم، می‌توانم مشکلات معمولی زندگی را مهار کنم.
مقیاس مسند مهارگری					
☐	☐	☐	☐	☐	۱. چه یک رهبر باشم یا نباشم، معمولاً به توانایی خود تکیه می‌کنم.
☐	☐	☐	☐	☐	۲. وقتی برنامه‌ریزی می‌کنم، تقریباً مطمئن‌ام که آن را به انجام می‌رسانم.
☐	☐	☐	☐	☐	۳. وقتی چیزی را که می‌خواهم به دست می‌آورم، معمولاً بدین دلیل است که خوش‌شانس هستم.
☐	☐	☐	☐	☐	۴. اغلب دریافته‌ام آنچه باید بشود خواهد شد.
☐	☐	☐	☐	☐	۵. من تقریباً می‌توانم آنچه را که در زندگی‌ام اتفاق می‌افتد، تعیین کنم.
☐	☐	☐	☐	☐	۶. معمولاً قادر به حفظ رغبت‌های شخصی خود هستم.
☐	☐	☐	☐	☐	۷. وقتی چیزی را که می‌خواهم به دست می‌آورم، معمولاً بدین دلیل است که برای آن سخت کار کرده‌ام.
☐	☐	☐	☐	☐	۸. زندگی من، براساس اعمال خودم تعیین می‌شود.

کاملاً موافق	کاملاً مخالف	بدون نظر	مخالف	کاملاً موافق	کاملاً مخالف	مقیاس نوروزگرایی
						☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	۲. من، یک فرد عصبی هستم.
☐	☐	☐	☐	☐	☐	۳. من، یک فرد نگران هستم.
☐	☐	☐	☐	☐	☐	۴. من، اغلب تنیده یا بسیار عصبی هستم.
☐	☐	☐	☐	☐	☐	۵. اغلب از حالت عصبی رنج می‌برم.
☐	☐	☐	☐	☐	☐	۶. اغلب دچار احساس گناه می‌شوم.
☐	☐	☐	☐	☐	☐	۷. اغلب خلق من، بالا و پایین می‌رود.
☐	☐	☐	☐	☐	☐	۸. گاهی اوقات بدون هیچ دلیلی احساس بدبختی می‌کنم.
☐	☐	☐	☐	☐	☐	۹. من یک فرد تحریک‌پذیر هستم.
☐	☐	☐	☐	☐	☐	۱۰. اغلب خسته و پکر هستم.
☐	☐	☐	☐	☐	☐	۱۱. بعد از یک تجربه خجالت‌آور، مدت زیادی احساس نگرانی می‌کنم.
☐	☐	☐	☐	☐	☐	۱۲. اغلب احساس تنهایی می‌کنم.

روش نمره‌گذاری

در این مقیاس‌ها پاسخ‌دهنده‌ها بر مبنای یک مقیاس پنج درجه‌ای لیکرت از نمره ۱ (کاملاً مخالف) تا نمره ۵ (کاملاً موافق) به ملاحظه پاسخ می‌دهند. ابتدا نمره ماده‌های ۳، ۵، ۸، ۹ و ۱۰ مقیاس حرمت‌خود، ماده‌های ۲، ۴، ۵ و ۷ مقیاس خودکارآمدی تعمیم‌یافته و ماده‌های ۳ و ۴ مقیاس مسند مهارگری را معکوس کنید (۵=۱، ۴=۲، ۳=۳ است). سپس، نمره هر گزینه به این صورت مشخص می‌شود: کاملاً مخالف=۱، مخالف=۲، بدون نظر=۳، موافق=۴، کاملاً موافق=۵. برای محاسبه نمره کل هر یک از مقیاس‌ها، نمره‌های ماده‌های آن مقیاس را جمع کنید.

منابع

نعمت‌طاوسی، م. (۱۳۹۲). تنیدگی شغلی و بهزیستی عاطفی: اثر واسطه‌ای هسته ارزشیابی‌های خود. فصلنامه روان‌شناسی تحولی: روان‌شناسان ایرانی، ۲۸، ۱۲۱-۱۰۳.

نعمت‌طاوسی، م. و اکبرزاده‌حوری، ش. (۱۳۹۲). آزمون روان‌سنجی مقیاس‌های هسته ارزشیابی‌های خود. فصلنامه تحقیقات روان‌شناختی، (۵)، ۲۰، ۹۸-۸۵.

Bono, J. E., & Judge, T. A. (2003). Core self-evaluations: A review of the trait and its role in job satisfaction and job performance. *European Journal of Personality*, 17, 5-18.

Eysenck, H. J., & Eysenck, S. B. G. (1968). *Manual for the Eysenck Personality Inventory*. San Diego: Educational and Industrial Testing Service.

Judge, T. A., Bono, J. E., Erez, A., & Thoresen, C. J. (2003). The core self-evaluations scale: Development of a scale. *Personnel Psychology*, 56, 303-331.

Judge, T. A., Erez, A., Bono, J. E., & Thoresen, C. J. (2002). Are measures of self-esteem, neuroticism, locus of control, and generalized self-efficacy indicators of a common core construct? *Journal of Personality and Social Psychology*, 83, 693-710.

Judge, T. A., Locke, E. A., & Durham, C. C. (1997). The dispositional causes of job satisfaction: A core evaluations approach. In B. B. Staw & L. L. Cunnings (Eds.), *Research in organizational behavior*, Vol. 19 (pp. 189-239), Greenwich, CT: JAI Press.

Judge, T. A., Locke, E. A., Durham, C. C., & Kluger, A. N. (1998). Dispositional effects on job and life satisfaction: The role of core evaluations. *Journal of Applied Psychology*, 83, 17-34.

Levenson, H. (1981). Differentiating among internality, powerful others, and chance. In H. M. Lefcourt (Ed.), *Research with the locus of control construct* (pp.15-63). New York: Academic Press.

Rosenberg, M. (1965). *Society and the adolescent self-image*. Princeton, NJ: Princeton University Press.

بهره‌برداری از نسخه‌های فارسی مقیاس‌هایی که در «آزمون‌های روانی» این فصلنامه ارائه می‌شوند، برای پژوهشگران و دانشجویان (در پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد و دکتری) با ذکر منبع بلامانع است. در سایر موارد کلیه حقوق مربوط به نسخه‌های فارسی مقیاس‌ها متعلق به «مؤلف» است و چاپ، تکثیر و فروش تمامی مقیاس‌ها یا قسمتی از آنها تحت هر عنوان ممنوع است.